

Posvietili sme si na biele miesta v inováciách a v transfere technológií a ocenili sme inovácie a inovátorov	2
Online, nextech.sk, 3. 11. 2023, 10:45	
V októbrovej košickej vedeckej kaviarni objavovali mikrobióm, skrytú silu čriev	3
Online, sav.sk, 3. 11. 2023, 13:52	
Svet okolo nás	5
Rozhlas, Svet okolo nás, 3. 11. 2023, 14:45	
Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2023	6
Online, kamdomesta.sk, 4. 11. 2023, 0:57	
Plán obnovy podporí štúdiu a výskum na košických univerzitách	7
Online, kosiceonline.sk, 4. 11. 2023, 8:20	
Študenti práva vzdelávajú odsúdených	8
Televízia, Správy RTVS, 4. 11. 2023, 19:24	
AEBR General Assembly and Annual Conference 2023	9
Online, kamdomesta.sk, 5. 11. 2023, 3:54	
Jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, pomôcť môže pokroková metóda . 10	
Online, slovenskaskra.sk, 5. 11. 2023, 13:32	
Jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, pomôcť môže pokroková metóda . 11	
Online, sita.sk, 5. 11. 2023, 14:35	
BASKETBAL: JUNIORI proti Bratislave na 100% ::: Šport	12
Online, humenne.sk, 5. 11. 2023, 17:55	
Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2023	14
Online, kamdomesta.sk, 6. 11. 2023, 1:01	
Slovak scientists tackle 'impossible worlds', Covid-19, space	15
Online, spectator.sme.sk, 6. 11. 2023, 7:00	

Posvietili sme si na biele miesta v inováciách a v transfere technológií a ocenili sme inovácie a inovátorov

3. 11. 2023, 10:45, Zdroj: nextech.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 14 160 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 705 EUR

Magazín Elektromobilita Recenzie Technológie Archív NXT NXTplus Súťaže Najčítanejšie

Home Tlačové správy Posvietili sme si na biele miesta v inováciách a v transfere technológií a ocenili sme inovácie a inovátorov

Posvietili sme si na biele miesta v inováciách a v transfere technológií a ocenili sme inovácie a inovátorov

24. a 25. októbra 2023 sa konal v poradí štvrtý ročník najväčšej odbornej konferencie k téme transferu technológií na Slovensku – COINTT 2023 (COOPERATION INNOVATION TECHNOLOGY TRANSFER), ktorú každoročne organizuje Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR). Súčasťou prestížneho podujatia bol aj slávnostný večer, počas ktorého boli ocenení najlepší inovátori, inovácie a počin v oblasti transferu technológií zo slovenských verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúcií.

Dvojdňové podujatie s medzinárodnou účasťou aj tento rok poskytlo príležitosť na diskusiu a výmenu informácií medzi vedeckou a podnikateľskou sférou. COINTT 2023 ponúkol hosťom z radov vedeckovýskumných pracovníkov, akademikov, podnikateľov či zástupcov neziskových organizácií a podnikateľských asociácií naozaj bohatý program. Na dvoch pódii sa počas dvoch dní vystriedalo 51 vystupujúcich z domova i zo zahraničia so zaujímavými prezentáciami a panelovými diskusiami.

Aktuálny ročník odbornej konferencie COINTT sa zamerlal na biele miesta v inováciách a transfere technológií na Slovensku. Ide o významné témy, o ktorých je dôležité diskutovať, aby sa na Slovensku neustále zlepšovali podmienky na efektívny transfer technológií z akademického prostredia do praxe.

Spoznali sme aj mená víťazov jedenásteho ročníka súťaže Cena za transfer technológií na Slovensku 2023. Svoje ocenenie si prevzali počas slávnostného večera a pripojili sa tak k 27 oceneným víťazom predchádzajúcich ročníkov.

Z nominácií v troch kategóriách – INOVÁCIA, INOVÁTOR/INOVÁTORKA a POČIN V OBLASTI TRANSFERU TECHNOLOGIÍ, ktoré od 1. apríla do 31. augusta 2023, zasielali zástupcovia slovenských verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúcií, vybrala odborná výberová komisia troch víťazov.

V kategórii INOVÁCIA si ocenenie z rúk Michala Kardoša, výkonného riaditeľa Slovenskej aliancie pre inovatívnu ekonomiku, prevzali prof. MUDr. Viliam Donič, CSc. a doc. MUDr. Pavol Török, CSc., ktorí zastupovali kolektív pôvodcov z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Víťaznou sa stala inovácia: „Zariadenie na umelú ventiláciu pľúc s identifikáciou nehomogenity distribúcie plynov a spôsob riadenia zariadenia pri umelej ventilácii pľúc“.

Víťazkou v kategórii INOVÁTOR/INOVÁTORKA sa stala Ing. Nikola Čajová Kantová, PhD. zo Žilinskej univerzity v Žiline, ktorá sa venuje výskumu analýzy palív a redukcie emisií predovšetkým tuhých znečisťujúcich látok v malých zdrojoch tepla. Sošku, ktorá je dielom talentovaných dizajnérov z MEJD studio a diplom jej odovzdal Ján Solík, prezident Združenia podnikateľov Slovenska.

„Úspešný transfer technológie: „Spôsob neinvazívneho testovania úspešnosti in vitro fertilizačného procesu“ do praxe realizovaný formou prevodu práv“, ktorý zrealizovali zástupcovia Technologického a inovačného parku **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a jeho Centra transferu technológií,

Vedeckého parku Univerzity Komenského v Bratislava a jeho Centra transferu technológií a Centra pre transfer technológií na Masarykovej univerzite v Brne, sa stal víťazom v kategórii POČIN V OBLASTI TRANSFERU TECHNOLOGIÍ. Zástupcom ocenených univerzít predal sošku a diplom poradca prezidentky SR, Michal Novota.

Spoluorganizátormi konferencie COINTT 2023 boli Slovenská aliancia pre inovatívnu ekonomiku (SAPIE), Združenie podnikateľov Slovenska (ZPS) a Národné centrum transferu technológií SR (NCTT SR), ktoré združuje sedem verejnoprávnych univerzít, SAV a CVTI SR za účelom podpory transferu technológií na Slovensku a jeho systematizácie.

Záštitu nad podujatím prevzali prezidentka Slovenskej republiky pani Zuzana Čaputová a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Organizátorom podujatia COINTT 2023 je Centrum transferu technológií pri Centre vedecko-technických informácií SR (CTT CVTI SR).

Podujatie COINTT je realizované v rámci implementácie národného projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku II – NITT SK II/Investícia do Vašej budúcnosti/Tento projekt je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja/www.opii.gov.sk.

V októbrovej košickej vedeckej kaviarni objavovali mikrobióm, skrytú silu čriev

3. 11. 2023, 13:52, Zdroj: sav.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 8 717 GRP: 0,19 OTS: 0,00 AVE: 583 EUR

3. 11. 2023 | zhladané 140-krát

Mikrobióm, objavovanie skrytej sily čriev bolo témou ďalšej vedeckej kaviarne v Košiciach, ktorá sa konala v stredu 25. októbra 2023 v Tabačke – malej kinosále. Sprievodkyňou objavovaním sily našich čriev bola odborníčka, ktorá sa dlhodobo venuje výskumu mikrobiómu, vysokoškolská učiteľka, výskumníčka, laureátka súťaže súťaže L'Oréal-UNESCO Pre ženy vo vede v roku 2019 RNDr. Vlasta Demečková, PhD., z Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach.

Dr. Demečková sa venuje výskumu účinku mikrobiálnych terapií (probiotiká, synbiotiká, fekálna mikrobiálna transplantácia) a ich schopnosti znormlizovať imunitné reakcie u pacientov s nešpecifickými zápalovými ochoreniami čriev, ako aj pacientov s poruchami autistického spektra.

Mikróby nás veľkú časť minulého storočia desili. Spôsobovali choroby, pandémie, úmrtia alebo celoživotné následky. V priebehu 20. storočia sa to však zmenilo a ľudstvo profitovalo z objavu antibiotík a rôznych vakcín. Radikálne sa znížil počet a závažnosť infekcií.

Nič však nie je zadarmo, takže i za tento pokrok platíme pomerne vysokú cenu. Naše antimikrobiotické ťaženie sprevádza zvýšený výskyt chronických neinfekčných chorôb a porúch: diabetes, alergie, astma, zápalové črevné ochorenia, autoimunitné ochorenia, autizmus, obezita alebo niektoré druhy rakoviny sme nikdy nemávali viac ako teraz. Posadnutosť absolútnou čistotou sa často neoplatí. Súčasné štúdie poukazujú na priamu spojitosť medzi prítomnosťou alebo neprítomnosťou určitých baktérií a všetkých uvedených chronických ochorení. Britská organizácia National Trust dokonca vyzýva rodičov, aby svojim deťom navliekli gumáky, obliekli pršiplášte a vyslali ich von stavať do kaluží hrádze, vyrábať bábovky z blata a zbierať chrobáky.

Mikróby teda nie sú len hrozba, sú aj nevyhnutnou súčasťou nášho života. A hlavne o tom bola októbrová vedecká kaviareň.

Vedeli ste, že v tele človeka sa nachádza desaťnásobne viac mikroorganizmov než ľudských buniek? V ľudskom čreve je 10-krát väčší počet mikrobiálnych buniek ako v celom ľudskom tele, celkovo je to približne 100 biliónov mikróbov, ktoré predstavujú až 5 000 rôznych druhov a vážia približne dva kilogramy. Odborníci používajú v súčasnosti pre mikrobiálne osídlenie ľudského tela termín mikrobióm. Mikrobióm má vplyv na to, akú máme náladu, ako sa cítíme, ako sa vyspíme, či príberáme alebo chudneme, ako pracuje naše trávenie a imunita, či dôjde u nás k rozvoju celiakie, zápalových ochorení čreva, tráviacich problémov, kožných problémov, metabolického syndrómu, diabetu, ale aj depresie alebo rôznych neurodegeneratívnych ochorení. Kvalitatívne a kvantitatívne vyrovnaný mikrobióm je akýmsi kontrolným zdravotným centrom človeka, ktorý rozhoduje o jeho dobrom zdraví. Kľúč k zachovaniu dobrého zdravia má však človek vo svojich rukách, pretože je to správna životospráva človeka, ktorá „odomyká dvere“ do kontrolného centra a v ňom zabezpečuje homeostázu ľudskej mikroflóry.

Ako dôkaz uviedla Dr. Demečková príklad dlho žijúcich ľudí – 116-ročná španielska superbabička Maria Branyas uviedla, že za svoj dlhý život vďačí striedanej strave, kde jej gro bola konzumácia prírodného jogurtu, a tiež tomu, že sa vždy vyhýbala toxickým ľuďom. Dôvodom, prečo sa niektoré komunity dožívajú zrelého veku, je vysoká konzumácia potravín bohatých na probiotiká. Najobľúbenejším produktom tohto typu je jogurt. Probiotiká sú živé kultúry baktérií a kvasiniek, ktoré majú veľmi priaznivý vplyv na imunitu a fungovanie tráviaceho systému. Prírodný jogurt je dobrý na všetko J.

Jedným z ukazovateľov zdravého mikrobiómu je jeho rozmanitosť, ktorá má dva aspekty: bohatosť a rovnomernosť. Bohatosť sa týka toho, koľko rôznych typov mikróbov máte, kým rovnomernosť sa týka rovnováhy medzi počtom jednotlivých typov. Dvaja ľudia so 100 rôznymi typmi mikróbov majú rovnaké bohatstvo. Ak však jeden z týchto dvoch ľudí má 95 % svojho mikrobiómu tvoreného len jedným z týchto typov a ďalších 99 typov tvorí ďalších 5 %, ide o veľmi nerovnomerný mikrobióm. Veľmi pekné bolo porovnanie, ktoré použila Dr. Demečková. Naš organizmus porovnala k blišiemu trhu. Naše bunky v ňom reprezentujú predávajúci v jednotlivých stánkoch a mikróby sú v ňom turisti a kupujúci. Predávajúci a kupujúci sa vzájomne ovplyvňujú – predajcovia (naše bunky) sa prispôbujú tomu, kto tam prichádza a po čom je dopyt, a naopak kupujúci (mikróby) sa zdržia, ak sú ich očakávania a potreby naplnené. Na každom trhu je dôležitá rozmanitosť a rovnomernosť ponuky.

Mikrobióm nie je jediným faktorom určujúcim náš zdravotný stav, ale je veľmi dôležitým faktorom. Veľa otázok však zostáva otvorených, Dr. Demečková uviedla tri z nich, na ktoré komunita vedcov hľadá odpovede. 1) Aké je zloženie zdravej mikrobioty?, 2) Ako a kedy je najvhodnejšie do mikrobiómu zasiahnuť? 3) Je mikrobióta príčinou alebo dôsledkom ochorení?

V oblasti výskumu črevných mikrobiómov sa za posledné dve desaťročia udialo veľa. Toho, čo o črevnom mikrobióme a jeho prínose pre zdravie a choroby nevieme, je oveľa viac než toho, čo vieme. Cesta sa však ešte len začala a je riadne vzrušujúca.

Dr. Demečková sa prejavila nielen ako odborníčka v oblasti mikrobiómu, ale aj ako skvelá vysokoškolská učiteľka, pedagogička. Dokázala svoju púťavu a logicky veľmi dobre vyskladanou prednáškou podporenou názornou a esteticky veľmi pekne vytvorenou prezentáciou udržať pozornosť publika celý čas takmer bez dychu, tak ako pri napínavom filme. Bol to opäť veľmi príjemne a užitočne

strávený večer.

Viac informácií o (nielen) októbrovej vedeckej kaviarni nájdete na webstránke košických vedeckých kaviarní.

Spracoval a foto: Ján Gálik, Neurobiologický ústav BMC SAV, v. v. i.

Súvisiace články

Autor: CSČ - VS SAV

Svet okolo nás [🔗](#)

📅 3. 11. 2023, 14:45, Relácia: **Svet okolo nás**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 468 EUR**

[strojový prepis] ...*V našej tradícii pochovávame tela zosnulí do zeme, na samotnú zem ako planétu sa Milan rent opýtal fyzika Mariána kyrešam docenta sústavu fyzikálnych vied Prírodovedeckej fakulty **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Zem z pohľadu vzdialenosti od Slnka je tretia pláne....*

Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2023 [↗](#)

📅 4. 11. 2023, 0:57, Zdroj: kamdomesta.sk [↗](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 3 741 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 407 EUR

Nahlásiť podujatie

Streda 08.11.2023, 10:00

Iné termíny

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM PRÍRODOVEDNÉ MÚZEUM Vás pozýva na Týždeň vedy a techniky na SLOVENSKU 2023 7.-9. november 2023 v Objavovni SNM-PM

utorok 7.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Oživené podzemie Malých Karpát Slovenska

Doc. RNDr. Andrej Mock, PhD., Katedra zoológie, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. 17:30 h prednášky pre širokú verejnosť

Oživené podzemie Malých Karpát Slovenska

Doc. RNDr. Andrej Mock, PhD., Katedra zoológie, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

streda 8.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Ako sa rastliny naučili zvädzať

Ing. Mgr. Eva Zahradníková, PhD., Katedra botaniky Prírodovedeckej fakulty UK, Bratislava

štvrtok 9.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Ako sa dá študovať neutrínová fyzika bez neutrín?

RNDr. Miroslav Macko, PhD, Ústav technické a experimentálnej fyziky, České vysoké učení technické v Prahe; SuperNEMO 17:30 h prednášky pre širokú verejnosť

Ako sa dá študovať neutrínová fyzika bez neutrín?

RNDr. Miroslav Macko, PhD, Ústav technické a experimentálnej fyziky, České vysoké učení technické v Prahe; SuperNEMO

Vzhľadom na možnosti priestorov je potrebné dohodnúť návštevu pre skupiny vopred na objednávku na tel. čísle: 02/204 69 127 resp. mailom: jozef.somogyi@snm.sk

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania

Plán obnovy podporí štúdium a výskum na košických univerzitách [🔗](#)

📅 4. 11. 2023, 8:20, Zdroj: kosiceonline.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 5 279 GRP: 0,12 OTS: 0,00 AVE: 473 EUR

Košice Spravodajstvo

Financie získajú úspešní doktorandi.

Keďže v dôsledku pandémie zaznamenala silný pokles aj slovenská ekonomika, pri rôznych projektoch aktuálne využívame peniaze z Plánu obnovy. Tie majú podporiť investície, ktoré u nás umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru Európskej únie. Platí to aj v školstve a akademickom sektore, kde bola uzavretá výzva na štipendiá pre excelentných študentov s celkovou alokáciou takmer 11 miliónov eur. Zapojili sa do nej aj univerzity z metropoly východu, pričom druhá najvyššia suma (vyše 633-tisíc eur) v rámci celého Slovenska bola schválená pre Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach.

„Projektom by mali byť podporení šiesti študenti doktorandského štúdia, štyria z Prírodovedeckej fakulty a dvaja z Filozofickej fakulty, s príspevkom na štipendium, príspevkom na výskum a príspevkom na nepriame náklady pre inštitúciu v celkovej sume viac ako 300-tisíc eur. Aktuálne je projekt v procese súčinnosti pri dopĺňaní náležitostí potrebných k zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,“ uviedla hovorkyňa univerzity Laura Hofanová.

UPJŠ sa zapojila aj do výzvy určenej pre výskumníkov, podané projekty sú aktuálne v hodnotiacom procese Výskumnej agentúry.

Ilustračná fotografia / TASR

O financie pre doktorandov mala záujem aj Technická univerzita v Košiciach (TUKE), ktorá na tento účel získala viac ako 400-tisíc eur. O niečo menej (vyše 55-tisíc eur) získala aj tretia košická vysoká škola – Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie (UVLF).

„Cieľom výzvy je prilákať a podporiť excelentných PhD. študentov a študentky a podporiť ich výskumné aktivity v špičkových pracoviskách na Slovensku, a taktiež podporiť vytvorenie medzinárodne kompetitívneho prostredia pre najlepších vedcov,“ vysvetlila hovorkyňa UVLF Zuzana Bobriková.

Žiadatelia museli splniť viacero podmienok. Jednou z nich bolo, že uchádzač o doktorandské štúdium nesmel byť absolventom danej inštitúcie.

„Zároveň sme sa zaviazali, že každého doktoranda podporeného z projektu zapojíme do prebiehajúcich a podávaných výskumných projektov, zabezpečíme účasť doktoranda na odborných vedeckých konferenciách, a že doktorand úspešne absolvuje dizertačnú skúšku. Obdobie časovej oprávnenosti je stanovené od 1. septembra tohto roku s dĺžkou trvania 34 mesiacov,“ doplnila Bobriková.

V rámci tejto výzvy získali univerzity financie na podporu štúdia doktorandov, príspevok na výskum a tiež na nepriame náklady pre inštitúciu.

Študenti práva vzdelávajú odsúdených [🔗](#)

📺 4. 11. 2023, 19:24, Relácia: **Správy RTVS**, Stanica: **RTVS**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **136 363 GRP**; **3,03 OTS**; **0,03 AVE**; **13200 EUR**

Viliam Stankay, moderátor:

Študenti z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici vzdelávajú odsúdených v oblasti práva. Priamo vo väzniciach majú každý týždeň výučbu na rôzne témy. Do budúcnosti by ju chceli rozšíriť o cudzie jazyky či informatiku.

Peter Mútňan, redaktor:

Dávid je už viac ako šesť rokov za mrežami. Počas svojho pobytu vo väzení sa zapojil do projektu vzdelávania odsúdených. Priamo v Ústave pre výkon trestu sa každý týždeň učí základy práva.

Dávid Pecho, odsúdený:

Je to také iné, pestrejšie. Je tam veľa nových vecí, ktoré sme nemali, znalosť o tom, vlastne chcú tí ľudia prídu sem, niečo nám vysvetlia a niečo nás naučia. Niektoré veci môžeme využiť aj vonka v civilnom živote.

Peter Mútňan, redaktor:

Vzdelávanie v ústave funguje od roku 2018 a počet záujemcov rastie.

Dagmar Mondlová, pedagogička vzdelávania, Ústav na výkon trestu v BB:

Máme vždy dve skupinky. Je to rozdelená na zimný a letný semester. Vždy máme nových a nových záujemcov. Je tam skupinka od 21 až 25 odsúdených.

Peter Mútňan, redaktor:

Učiteľmi sú študenti z Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Ingrid Šimačková, študentka práva na UMB v BB:

My sme si s kolegyňou pripravili prednášku na tému Správne právo. Vysvetľujeme im ako sa určité orgány volia a aké majú kompetencie, právomoci. Správne právo sa zaoberá predovšetkým verejnou správou. A čo je to tá verejná správa?

Dominika Vilhanová, študentka práva na UMB v BB:

Chcú sa zapájať. Majú teda otázky, čo nás prekvapilo, teda v dobrom slova zmysle, ale tak dúfame, že sa im to páčilo, že ich zaujalo aj toto právne odvetvie.

Peter Mútňan, redaktor:

Univerzita Mateja Bela plánuje rozšíriť projekt s ďalšími fakultami, ktorí by odsúdených vzdelávali aj v oblasti cudzích jazykov či informatiky.

Lubica Sakotrová, riaditeľka Ústavu klinického vzdelávania, UMB BB:

Študenti týmto pádom neprecvičujú a nerozvíjajú len svoje zručnosti potrebné pre budúce povolanie, ale takisto sa snažíme ich vychovávať aj k istým etickým hodnotám.

Peter Mútňan, redaktor:

Koncept vzdelávania odsúdených vznikol už koncom sedemdesiatych rokov v Spojených štátoch amerických. Takúto výučbu u nás realizujú aj Univerzita Komenského v Bratislave a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Peter Mútňan, RTVS.

AEBR General Assembly and Annual Conference 2023 [🔗](#)

📅 5. 11. 2023, 3:54, Zdroj: kamdomesta.sk [🔗](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 3 741 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 407 EUR

Nahlásiť podujatie

Košice-Staré Mesto, Tabačka KulturFabrik

Štvrtok 09.11.2023

Školenie VII AEBR CB bude predkonferenčným podujatím organizovaným na Právnickej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** v stredu 8. novembra.

Valné zhromaždenie AEBR a prvé zasadnutie výročnej konferencie AEBR sa bude konať vo štvrtok 9. novembra vo veľkej sále v Tabačke.

Nasledujúci deň (piatok, 10. november) sa v hoteli Yasmin uskutoční výročná konferencia. Toto zasadnutie zamerané na integráciu Ukrajiny do EÚ bolo spolufinancované vládami Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovenska, prostredníctvom vyšehradského grantu z Medzinárodného vyšehradského fondu.

V sobotu 11. novembra sa uskutoční študijný pobyt za hranicami s Ukrajinou. Konať sa budú aj rôzne aktivity v Užhorode, ak to okolnosti dovoľia.

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania

Jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, pomôcť môže pokroková metóda

📅 5. 11. 2023, 13:32, Zdroj: slovenskaskra.sk , Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 657 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 168 EUR

(SITA) – Až jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, známe ako menorágia. Aj keď mnoho žien máva počas menštruácie silnejší tok krvi a kŕče, menorágia nie je bežným javom a ženy by mali vyhľadať lekára. Ide o problém, ktorý vplýva nielen na zdravie žien, ale má celkový dopad aj na kvalitu ich života. Odborníci vedia tento stav liečiť pokrokovou a šetrnejšou metódou, pri ktorej samotný zákrok trvá len pár minút a pacientka nemusí podstúpiť rizikové odstránenie maternice. Informovala o tom Slovenská asociácia dodávateľov zdravotníckych pomôcok SK+MED.

„Fyziologické menštruačné krvácanie zvyčajne u ženy trvá tri až osem dní, krvná strata sa pohybuje v rozmedzí 30 až 80 ml a zvyčajne žena nepoužije viac ako dva balíky menštruačných vložiek, resp. nie viac ako osem za deň. Z týchto faktov si zároveň môže každá žena pomerne jednoducho určiť, či má alebo nemá nadmerne silnú menštruáciu,“ uviedol prednosta Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Lekárskej fakulty **UPJŠ** a UN L. Pasteura v Košiciach Peter Urdzík. Akonáhle krvácanie u ženy trvá dlhšie, môže ísť o vážnejší problém. Príčiny môžu byť rôzne – hormonálna nerovnováha, dysfunkcia vaječníkov, myómy, polypy či chronické zápaly, môže ísť však aj o prvý príznak zhubného ochorenia.

Podobné články

Pacientky majú dnes viacero možností liečby, a to hormonálnu, hormonálne aktívne vnútromaternicové teliesko či odstránenie maternice. Jednou z najnovších metód liečby nadmerného menštruačného krvácania je však termoablácia. „Dochádza pri nej k tepelnému poškodeniu funkčnej časti sliznice maternice a výsledkom je zástava pravidelného menštruačného krvácania. Dnes už aj termickú deštrukciu sliznice vieme vykonať bezpečne, efektívne a minimálne invazívne, a to termoablačným prístrojom,“ uvádza Urdzík.

Termoablácia sa dá vykonať aj hysteroskopicky, čo v praxi znamená zavedenie optického prístroja do dutiny maternice a pomocou elektrickej slučky alebo valčeka deštruovanie sliznice maternice v celkovej narkóze. Rozdiel pri zákroku s inovatívnym termoablačným prístrojom je v tom, že sliznicu maternice deštruuje pomocou šetrnejšieho glycerínom naplneného balónika. „Celá procedúra trvá len pár minút, pričom ide o vhodnú alternatívu voči odstráneniu maternice a pre pacientky je tak menej riziková. Zdravotnícke prístroje a technológie v oblasti gynekológie za posledné roky mimoriadne pokročili. Pre slovenské pacientky je to veľkým prínosom,“ dodala za záver výkonná riaditeľka SK+MED Katarína Danková.

Budujte s nami!

Podporte Iskru dobrovoľnou systematickou alebo jednorazovou finančnou pomocou. Na výške Vašej pomoci nezáleží. Podporte nás TU

Autor: SITA

Jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, pomôcť môže pokroková metóda

5. 11. 2023, 14:35, Zdroj: sita.sk , Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: SITA, Diana

Myšáková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 141 753 GRP: 3,15 OTS: 0,03 AVE: 1720 EUR

05. 11. 2023

Diana Myšáková

Až jedna z piatich žien môže zažívať počas menštruácie nadmerne silné krvácanie, známe ako menorágia. Aj keď mnoho žien máva počas menštruácie silnejší tok krvi a kŕče, menorágia nie je bežným javom a ženy by mali vyhľadať lekára. Ide o problém, ktorý vplýva nielen na zdravie žien, ale má celkový dopad aj na kvalitu ich života.

Dlhé krvácania môže značiť problém

Odborníci vedia tento stav liečiť pokrokovou a šetrnejšou metódou, pri ktorej samotný zákrok trvá len pár minút a pacientka nemusí podstúpiť rizikové odstránenie matrice. Informovala o tom Slovenská asociácia dodávateľov zdravotníckych pomôcok SK+MED.

„Fyziologické menštruačné krvácanie zvyčajne u ženy trvá tri až osem dní, krvná strata sa pohybuje v rozmedzí 30 až 80 ml a zvyčajne žena nepoužije viac ako dva balíky menštruačných vložiek, resp. nie viac ako osem za deň. Z týchto faktov si zároveň môže každá žena pomerne jednoducho určiť, či má alebo nemá nadmerne silnú menštruáciu,“ uviedol prednosta Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Lekárskej fakulty **UPJŠ** a UN L. Pasteura v Košiciach Peter Urdzík.

Dolinkovej ministerstvo plánuje meniť osemročný kódex pre lekárnikov, návrh podal Štátny ústav pre kontrolu liečiv

Akonáhle krvácanie u ženy trvá dlhšie, môže ísť o vážnejší problém. Príčiny môžu byť rôzne – hormonálna nerovnováha, dysfunkcia vaječníkov, myómy, polypy či chronické zápal, môže ísť však aj o prvý príznak zhubného ochorenia.

Pacientky majú viacero možností liečby, a to hormonálnu, hormonálne aktívne vnútramaticové teliesko či odstránenie matrice. Jednou z najnovších metód liečby nadmerného menštruačného krvácania je však termoablácia.

Zástava pravidelného cyklu

„Dochádza pri nej k tepelnému poškodeniu funkčnej časti sliznice matrice a výsledkom je zástava pravidelného menštruačného krvácania. Dnes už aj termickú deštrukciu sliznice vieme vykonať bezpečne, efektívne a minimálne invazívne, a to termoablačným prístrojom,“ uvádza Urdzík.

Duševné zdravie Slovákov sa zhoršuje, počet psychiatrických hospitalizácií stúpol o desatinu

Termoablácia sa dá vykonať aj hysteroskopicky, čo v praxi znamená zavedenie optického prístroja do dutiny matrice a pomocou elektrickej slučky alebo valčeka deštruovanie sliznice matrice v celkovej narkóze.

Rozdiel pri zákroku s inovatívnym termoablačným prístrojom je v tom, že sliznicu matrice deštruuje pomocou šetrnejšieho glycerínom naplneného balónika.

„Celá procedúra trvá len pár minút, pričom ide o vhodnú alternatívu voči odstráneniu matrice a pre pacientky je tak menej riziková. Zdravotnícke prístroje a technológie v oblasti gynekológie za posledné roky mimoriadne pokročili. Pre slovenské pacientky je to veľkým prínosom,“ dodala na záver výkonná riaditeľka SK+MED Katarína Danková.

Ďalšie k téme

Súhlasím s podmienkami používania a potvrdzujem, že som sa oboznámil s ochranou osobných údajov

Odporúčané

Máte tip na článok? Napíšte nám TU

Najčítanejšie

Autor: SITA, Diana Myšáková

BASKETBAL: JUNIORI proti Bratislave na 100% ::: Šport [↗](#)

📅 5. 11. 2023, 17:55, Zdroj: humenne.sk [↗](#), Autor: rastislav.palus@gmail.com, Rastislav Paluš, Jar..., Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 782 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 355 EUR

Aktuality a oznamy » Šport » BASKETBAL: JUNIORI proti Bratislave na 100% « späť

BASKETBAL: JUNIORI proti Bratislave na 100%

dátum aktualizácie: 05.11.2023 | počet zobrazení: 534

Prečítať nahlas

Prvý zápas priniesol drámu so šťastným koncom, nedeľňajší duel naviedla k úspechu druhá štvrtina.

Aj po treťom kole si udržali juniori 1. BK Humenné neporaziteľnosť. Doma si poradili s bratislavskými súpermi a sú aktuálne lídrom Juniorskej ligy Silver.

<https://slovakbasket.sk/.../juniori-u19?...>

Sobota, 4.11.

1.BK Humenné – B.S.C Bratislava 56:54 (31:23)

štvrtiny: 17:10, 14:13, 15:11, 10:20

Zostava a body: Zeleňák 23, Hajduk 8, Tokár 8, Soták 8, Taňkoš 3 (Vaceľ 6, Cigánik, Ďurian, Lecák)

Najlepší strelci za BA: Šuga 20, Čechmánek 17

Domáci vstúpili do zápasu sústredene. Dobre doskakovali pod oboma košmi a postupne (od stavu 4:4) si vypracovali 7-bodový náskok. Druhá štvrtina bola vyrovnaná, strelecky domácich držal kapitán Železnák. Dosiahol všetkých 14 bodov, trikrát bol úspešný spoza trojkového oblúka. To však boli jediné úspešné trojky v zápase (3/25), čo sa neskôr prejavilo. Po 3. štvrtine nič dramatický záver nenaznačovalo. Humenčania viedli 46:34, hostia síce trafili tri trojky, ale streľbu mali nevýraznú. V 34. min. bolo 50:36, ale zbytočné humenské straty, šnúra 0:9 (50:45) dali záveru nervózný náboj. V 39. min. znížili hostia na 54:51, ťahal ich kapitán Šuga. Predčasne sa vyfauloval, čo domácim pomohlo. Za stavu 55:54 síce premenili iba jeden trestný hod, ale záverečných šesť sekúnd už súpera ubránili. Medzi divákmi povzbudzoval našich aj primátor mesta Miloš Meričko.

Nedeľa, 5.11.

1.BK Humenné – MBK Karlovka Bratislava 74:59 (39:23)

štvrtiny: 10:21, 29:2, 14:16, 21:20

Zostava a body: Zeleňák 20, Tokár 14, Soták 11, Hajduk 10, Taňkoš 9 (Vaceľ 5, Ďurian 3, Cigánik 2, Lecák)

Najlepší strelci za BA: Martanovič 26, Bačiak 12

Domáci sa ujali vedenia jedným premeneným trestným hodom, ale po chvíli bolo 1:6, následne 4:18. Hostia boli úspešní trojkami, ťažili aj z doskokov pod humenským košom. Stav 10:21 bol nečakaný, a to ešte hostia v samom závere zo štyroch šiestiek premenili iba jednu. V úvode 2. štvrtiny skórovala prvá Karlovka (10:23), ale potom prišiel nevídaný humenský uragán – dobrá streľba, doskoky, hlavne však tlak na bratislavskú obranu znamenal šnúru 29:0! Aj keď 3. štvrtina už vniesla do humenskej hry straty lôpt, v podobnom duchu pôsobili aj hostia, takže stav 53:39 držal Karlovku na dištanc. Posledná štvrtina ukázala strelecké preteky (21:20), Humenčania v nej držali opraty vývoja skóre a kontrolované zvíťazili.

Ďakujeme za podporu z hľadiska!

Najbližší program:

Sobota, 18.11.: 1.BK Humenné – Považská Bystrica

Nedeľa, 19.11.: 1. BK Humenné – Tydam **UPJŠ** Košice

Marián Škuba

Tlačový referát

Mestský úrad

1.BK Humenné - MBK Karlovka Bratislava 74:59

<< »

< predchádzajúci obrázok 1 / 31 nasledujúci »

Kontextové menu:

Autor: rastislav.palus@gmail.com, Rastislav Paluš, Jaromír Kužma, kuzma@jarek.sk

Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2023 [↗](#)

📅 6. 11. 2023, 1:01, Zdroj: kamdomesta.sk [↗](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 3 741 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 407 EUR

Nahlásiť podujatie

Štvrtok 09.11.2023, 10:00

Iné termíny

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM PRÍRODOVEDNÉ MÚZEUM Vás pozýva na Týždeň vedy a techniky na SLOVENSKU 2023 7.-9. november 2023 v Objavovni SNM-PM

utorok 7.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Oživené podzemie Malých Karpát Slovenska

Doc. RNDr. Andrej Mock, PhD., Katedra zoológie, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. 17:30 h prednášky pre širokú verejnosť

Oživené podzemie Malých Karpát Slovenska

Doc. RNDr. Andrej Mock, PhD., Katedra zoológie, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

streda 8.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Ako sa rastliny naučili zväzdať

Ing. Mgr. Eva Zahradníková, PhD., Katedra botaniky Prírodovedeckej fakulty UK, Bratislava

štvrtok 9.11.2023

10:00 h aktivity pre školy

Ako sa dá študovať neutrínová fyzika bez neutrín?

RNDr. Miroslav Macko, PhD, Ústav technické a experimentálnej fyziky, České vysoké učení technické v Prahe; SuperNEMO 17:30 h prednášky pre širokú verejnosť

Ako sa dá študovať neutrínová fyzika bez neutrín?

RNDr. Miroslav Macko, PhD, Ústav technické a experimentálnej fyziky, České vysoké učení technické v Prahe; SuperNEMO

Vzhľadom na možnosti priestorov je potrebné dohodnúť návštevu pre skupiny vopred na objednávku na tel. čísle: 02/204 69 127 resp. mailom: jozef.somogyi@snm.sk

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania

Slovak scientists tackle 'impossible worlds', Covid-19, space [🔗](#)

📅 6. 11. 2023, 7:00, Zdroj: spectator.sme.sk [🔗](#), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Matúš Beňo, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Pavol Jozef Šafárik University in Košice

Dosah: 7 300 GRP: 0,16 OTS: 0,00 AVE: 543 EUR

Slovak scientists tackle 'impossible worlds', Covid-19, space

ESET Science Award laureates announced.

An 'impossible world' may sound like something out of a science fiction story, but it is in fact a real concept in philosophy used to model phenomena that cannot be imagined using the possible. Now, thanks to a Slovak researcher, the prestigious Internet Encyclopaedia of Philosophy has an entry on the topic.

This article is supported by the ESET Foundation, whose annual ESET Science Award recognises exceptional scientists.

Although no longer dominating global headlines, Covid-19 is still with us and research into the disease continues. Slovak scientists have now found a link between a severe form of the disease and the activity of an enzyme in blood.

These are just two of many stories of science in Slovakia and Slovak scientists around the world. The Slovak Spectator has spoken to scientists about their research and its potential contribution to society, and the following summary gives an overview of their progress.

This overview of successes in Slovak science will be compiled regularly. To stay up to date with what scientists in Slovakia and Slovak scientists around the world are doing, subscribe to the Slovak Science newsletter, sent to readers free of charge four times a year.

ESET Science Award laureates announced

In October, the ESET Foundation announced the laureates for the fifth annual ESET Science Award.

This year's laureates were selected by an international jury chaired by 2019 Nobel Prize laureate and astrophysicist Michel Mayor, who in 1995, along with Didier Queloz, discovered 51 Pegasi b, the first extrasolar planet orbiting a sun-like star.

He also took part in a public debate with astrophysicist and co-founder of the Starmus festival Garik Israelian on our search for life in outer space. The festival will be held in Bratislava next year.

In the Outstanding Scientist in Slovakia category, the committee chose Igor Lacík of the Polymer Institute of the Slovak Academy of Sciences (SAV). He and his team are looking into the use of polymeric materials in the treatment of diabetes.

Related article [Related article](#) He's developing a cure for diabetes, and his research is cited worldwide [Čítajte](#)

Mechanochemist Matej Baláž from the Geotechnics Institute of SAV in Košice was chosen as the Outstanding Scientist in Slovakia Under the Age of 35 laureate. As the name of the field suggests, he uses mechanical energy to perform chemical reactions. For example, Baláž wrote a monograph on mechanochemical processing of eggshells and their use in wastewater treatment.

This year's Outstanding Academic in Slovakia award laureate is Daniela Ostatníková, head of the Institute of Physiology at Comenius University in Bratislava. Her research focuses on the causes of autism.

The awards are intended to recognise exceptional individuals in Slovak science, taking into account not only their work, but also their contribution to other areas of life.

Continuing research into Covid-19

Although for the public Covid-19 is no longer dominating daily life, for some scientists that is far from the case. Research into the coronavirus and the disease it causes continues, and Slovak scientists are helping too.

Recently, a team from the Faculty of Pharmacy at Comenius University in Bratislava found a link between the severe form of Covid-19 and the activity of an enzyme, butyrylcholinesterase, in blood.

Their study showed that a decrease in the activity of the enzyme was associated with a negative Covid-19 prognosis and vice-versa. Lead scientist Anna Paul Hrabovská talked to the Slovak Spectator about how the research began and what it has found. The response to the study so far has been positive.

In addition, the enzyme has been connected to various pathologies such as cardiovascular, oncological and metabolic diseases. Paul Hrabovská believes it may be a general biomarker of mortality.

Related article [Related article](#) Slovak scientists link enzyme with risk of death from Covid-19 [Čítajte](#) Once popular, always popular

A popular quip about eastern Slovakia is that "there's nothing out there".

If that were the case, Swedish carmaker Volvo would not have chosen the Valaliky industrial park near Košice as the site of its new electric vehicle production plant. German engineering and technology company Bosch has decided to expand its production in the region too.

Archaeological research is now showing that Valaliky and the surrounding area once held appeal for people in the distant past.

At the beginning of summer, scientists from the Institute of Archaeology of the Slovak Academy of Sciences completed their first six months of investigations at the site. Led by Marek Vojteček and Michal Cheben, the team uncovered the remains of settlements, burial mounds and a burial site, and many other unique finds.

Súvisiaci článok Súvisiaci článokSite chosen for new car plant was once used for burial rituals Čítajte Space cluster in eastern Slovakia

Space research is not something many would associate with Slovakia. However, the country understands that the 'space economy' is growing rapidly. With this in mind, a memorandum on the establishment of the East Slovak Space Cluster was signed in September.

Participants include the Technical University in Košice, Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia, the Institute of Experimental Physics of the Slovak Academy of Sciences, the **Pavol Jozef Šafárik University in Košice** and the Slovak Investment and Trade Development Agency (SARIO).

The development of the Slovak space sector has the potential to attract and retain talent in the region.

"The aim of the cluster is to connect stakeholders carrying out research and development, commercial and promotional activities in the field of space technology and to create a supportive ecosystem for the formation of new innovative start-ups bringing new products and services using space technologies," TUKE states on its website.

Overview of other research and development activities in universities: Advanced electronics with supercaps; University of Žilina; lead scientist Michal Fridvalský. The team is researching an advanced autonomous power system for space robotic arms and have prepared the groundwork for a physical prototype of the device. Traction drive for dual locomotive DualShunter 2000; University of Žilina; lead scientist Matěj Pácha. The Department of Power Systems and Electric Drives has developed an algorithm for controlling a traction drive with asynchronous motors in locomotives and trial operation has been initiated. Novel semiconductors and catalysts for green hydrogen production; University of Žilina; lead scientist Peter Cendula. Photo-electrochemical cells allow conversion of solar energy into fuel. Their conversion efficiency is directly dependent on their photovoltage, the monitoring of which is, however, difficult using standard methods. The paper shows such monitoring can be done wirelessly. Emotional experience of people with schizophrenia and people at risk of psychosis; Comenius University; lead scientist Marcel Riehle. Meta-analysis indicates a specific pattern of disturbed emotional experience in people with schizophrenia, manifesting even before the onset of the disorder. People with schizophrenia and those with a high risk of developing psychosis experienced pleasant stimuli as less positive and more negative. Read more. Reading comprehension and vocabulary assessment in children; Comenius University and University of Prešov; lead scientist Svetlana Kapalková. The study examines the concept of reading comprehension from a longitudinal point of view and shows that the fundamental factor predicting reading comprehension is a child's verbal speech level. Psychological and biological correlates of behaviour in children with autism; Comenius University; lead scientist Katarína Babinská. Compared to the general population, individuals with autism experience deviations in the functioning of their immune system. The project reveals new, until now unknown connections between the biological and psychological aspects of autism and at the same time raises new questions. Professor Rory Fitzgerald, the current Director of the European Social Survey European Research Infrastructure, was awarded the International Prize of the Slovak Academy of Sciences in the field of social and cultural sciences. He made a significant contribution to ensuring the continuity of the ESS project in Slovakia. In addition, due to his support, Slovakia became a full member of the infrastructure in 2018. Read more. Entry in the prestigious Internet Encyclopaedia of Philosophy; Slovak Academy of Sciences; lead author Martin Vacek. The entry provides motivation for postulating impossible worlds as a tool for analysing impossible phenomena and deals with their logic, application and problems. Read more. Other Slovak science stories on Spectator.sk:

MACHINE LEARNING: People believed that both language and creating meaningful text were the domain of humans alone. But when it comes to difficult things like folding proteins, or playing complicated games like chess, it is not surprising that AI can do those too, says Michal Valko, Slovak machine learning scientist at DeepMind in Paris, a Google company. "However, with chatbots, it turns out that it is not as difficult as we thought," he says in an interview.

ARCHAEOLOGY: A gun found off the coast of Sweden that is possibly the oldest ship cannon on record in Europe was cast using a copper alloy. The copper was mined near Banská Bystrica, Slovakia.

PREHISTORY: Around 11 million years ago, the territory of what is today Slovakia looked entirely different. The plains of western and south-eastern Slovakia were covered by the Pannonian Sea. In the north, the Turiec Basin was filled with an isolated and shallow lake. Now scientists have determined when the lake existed, and when it disappeared.

WATER: Throughout its history, Slovakia has had to cope with many environmental burdens, most of which originated under the communist regime. Scientists are devising methods to tackle these individual burdens, for example the use of biomining to extract metals that entered rivers due outflows of mining waters.

PALEONTOLOGY: An international team of scientists, including Slovak palaeontologist Andrej Čerňanský, has unearthed fossils of an unknown lizard that lived at the end of the dinosaur era. The team was working in western India.

FOREIGN SCIENTISTS IN SLOVAKIA: Austrian scholar of comparative literature Johannes Kaminski is based at the Institute of World Literature at the Slovak Academy of Sciences. He studies how climate change is depicted in national literatures.

This article is supported by the ESET Foundation, whose annual ESET Science Award recognises exceptional scientists.

Autor: Matúš Beňo